

O KSIĄŻKACH POSILKOWYCH.

Niepodobną jest prawie rzeczą umieszczać w Dzienniku wszystkie szczegóły dotyczące się każdego interesu — zwłaszcza, że jeden buhalter w domu handlowym znaczniejszym, niewydołałby i czynności zalegałyby bez końca — dla tego też utworzono w pomoc buhalterji pojedynczej i podwójnej — książki posiłkowe, których liczba i kształt wewnętrzny zawisły od natury i obszerności spekulacji handlowych. — Pragnąc więc o wszystkiem co ma styczność z Rachunkowością kupiecką dać czytelnikom wyobrażenie. Przystępuję do opisu ważniejszych ksiąg posiłkowych.

O KSIĘDZE KASSOWÉJ.

Księga, przeznaczona do zapisywania przychodów i wydatków w gotowiźnie, nazywa się *Księgą Kassową*. — Utrzymuje się ona, tak jak Wielka Księga, to jest po lewej ręce, od wierzchu, na każdej stronicy pisze się wyraz *Winna*, *Kassa*, po prawej zaś *Ma*, a zatem, każdą summę którą kassjer odbiera, zaciągnie na stronie długu, a każdą którą wydaje z Kassy, na stronie wierzyszności. Księga ta powinna być foljotowana.

W kolumnie pierwszej na każdej stronie piszą się miesiące i rok, a w drugiej daty od końca zaś summy pieniężne, resztę miejsca pustego, zapełnia się szczegółami objaśniającemi powody wpływów lub wydatków.

Konieczną jest rzeczą pisać czytelnie nazwisko osoby która płaci lub bierze, oraz dla czego, a to, aby ułatwić pracę buhalterowi, który wyciąg w końcu dnia, lub na początku następnego, zrobić musi, do Dziennika a tém samém, niestawiać go w przykrém nieraz położeniu, wzywania Kassjera — w celu objaśnienia się w wątpliwościach.

Uwaga. Kassjer odbierając wexel, w celu spieniężenia go, pisze tylko jego numer i summę, co jest wystarczającym, i dla tego Buhalter, przed ułożeniem artykułów w Dzienniku, bierze *Księgę Kassową*, i gdy w niej spostrzeże, wyrażenie, *odebrałem za Nro 8 i t. d.*, naówczas, otwiera *Księgę Wexlów*; porównywa numer i summę jemu odpowiadającą i jeżeli znajduje je zgodne, pisze w końcu, w kolumnie, na ten cel przeznaczonęj, wyraz *spieniężony* (rozumie się wexel).

Dalej o Księdze Kassowej. Mała kolumna, po szczegółach każdego wydatku lub przychodu obejmuje w sobie, folja Dziennika, gdzie artykuły są zaciągnięte, a obok niej zaraz dwie kolumny, zawierają summy częściowe odbierane lub płacone przez Kassjera — a dwie drugie przyległe, zapełniane są przez samego buhaltera i powstają, z dodania czasem kilku częściowych summ pierwszych, aby ułożyć artykuł w Dzienniku. Gdy się powtarza stronica Dziennika wtedy daje się znak (,,).

Kassjer, powinien przynajmniej raz na miesiąc robić balans, to jest od całkowitej summy ze strony długu, odciągnąć całkowitą summę ze strony wierzytelności, reszta wyobrażać będzie gotowiznę w Kassie, którą to resztę buhalter, zapisuje w ostatniej kolumnie, ale do swego Dziennika nie wciąga.

W I N N A.

M i e s i ą c.	d a t y.		Folia Dziennika.	Summy pjętne przez Kassjera w ciągnie w miarę odbioru pieniędzy.	Summy zbiorowe, przez buchaltera zapisywane odpowiadające artykułom Dziennika.
1834					
Syczeń	1	Za gotowiznę P/Inwentarza . .	1 2318	10 2318	10
"	2	Odebrałem od Pawła, za towary.	2 1000	5	15
"	2	ditto od Jana za Nr. 7.	" 3000	10 1000	25
"	15	ditto od Jacka za towary .	3 500	" 500	30
			6848	25 6848	35
Luty	1	Pozostało z przeszłego miesiąca .	2318	15 2318	40
"	2	Pożyczyłem od Piotra z Krakowa	2000	" 2000	45
		<i>Uwaga.</i> Na powyższych przy- kładach przestaję, gdyż dosyć jest przypatrzeć się tej ksiągce z uwagą, aby ją potrafić z wszelką ścisłością utrzymywać.			
		<i>Przeznaczenie kolumn.</i>			
		Wyszczególnienie krótkie i jasne powodów wpływów pieniężnych.			

